

MOST

Bilten Udruženja useljenika iz bivše Jugoslavije u Izraelu

GODINA 66

BROJ 4

MAJ 2018.

JOM HAŠOA

Šoreš, Izrael, 12. april 2018.

fotografija **Nisim Mandil** - piše Milan Fogel

I ove godine smo u Šorešu svečano obeležili Jom HaŠoa - Dan sećanja na Holokaust i heroizam. Na ceremoniji su bili prisutni preživeli Holokausta i njihovi potomci, te gosti iz izraelskih udruženja preživelih, državnih institucija, Jad Vašema i diplomatskog kora iz država bivše Jugoslavije. Ove godine smo govorili o Jevrejima u partizanskim jedinicama i pokretu otpora u Jugoslaviji za vreme Drugog svetskog rata.

Svečana ceremonija otvorena je muzičkim prilogom **Orli Nahman Natanel** i **Odeda Natanela** sa pesmom Hane Senes „Eli, Eli“.

Nastavak na strani 3

robovi okovani lažnim patriotizmom, ne vašom krivnjom, uz probuđeni osećaj nacionalizma, kao da ste do juče bili neka druga nacija, a oni vas vraćaju na pravi put, a to je put eksploatacije, ne njih, vas, s tim da treba da budete zadovoljni što još uvek vi i vaše porodice niste umrli od gladi.

Naravno, nije isto na svakoj tački zemaljske kugle. Uzmimo za primer Izrael. Kada je 1948. stvarana moderna država Izrael, sa svim traumama Holokausta, socijalni momenat, pored odbrane države, bio je na prvom mestu. Da li su kibuci proglašavani komunizmom, socijalizmom, sasvim je svejedno. Održali su kolektivni duh, zajedništvo, državu jevrejskog naroda. To je ono što ne smemo da dozvolimo sebi, razjedinjenost. Jedinstvo je danas naš najveći problem. Ne da li imamo dovoljno da preživimo, mislim na hranu, imamo i previše, možemo da hranimo i druge, ali hajde da stavimo znak jednakosti između religije i ideologije u korist zajedničkih interesa, a onda da vidimo kako ćemo dalje. Naravno, onda ćemo shvatiti da svet ne zavisi samo od nas. Postoje takozvani globalni interesi, interesi krupnog kapitala, kao preduslov daljeg razvoja. Da nema njih, liberalnog kapitalizma, multinacionalnih kompanija, koje nam diktiraju šta treba da radimo u našu korist, ne njihovu, Bože moj, oni već imaju dovoljno, ali na kraju ispada da njima nikad nije dosta. Ako je nama dosta, neka bude i njima.

Slično je bilo i u Jugoslaviji, bez obzira na različite termine kako se narodu objašnjavala ideologija. Onog momenta, kada eksploatacija nije zadovoljavala interese manjine, želeli su još više, kao da će u grob poneti materijalna bogatstva, uništili su Jugoslaviju, osiromašili narod, upropastili zdravlje, obrazovanje sveli na puki manuelni rad, sve vreme tvrdeći kako je narodu bolje i kako će biti još bolje, samo da se malo strpe da oni završe pljačku koju su započeli raspadom Jugoslavije.

Da ne bude da se zalažemo za povratak komunizma, koji nikada nije zaživeo do kraja, da se jasno izjasnimo da je reč o socijalnom društvu, socijalnoj pravdi, u korist većine stanovništva, čemu teži izraelsko društvo. I tu ćemo staviti tačku. Nije laka borba za socijalnu pravdu, ali tu je Marks, od koga možemo još šta da naučimo.

Matične knjige rođenih rabinata u Novom Sadu (1851-1930)

Piše Radovan Sremac, Šid (Srbija)

Novosadski rabinat ima sačuvane matične knjige od zavodenja 1851. godine pa do danas. Matice se čuvaju u Jevrejskoj opštini Novi Sad. Ovde ćemo analizirati period do 1930. godine.

Matične knjige su vođene na mađarskoj jeziku, sa retkim upisima na hebrejskom jeziku. Upisi na srpskom jeziku javljaju se tek od oko 1920. godine. Tokom prvih decenija 20. veka, ime deteta je redovno pisano i na hebrejskom jeziku.

U matične knjige su upisivane kako porodice iz Novog Sada tako i iz mesta koja su pripadala toj opštini ali i iz udaljenih mesta. U maticu rođenih u periodu 1851-1930. godine ukupno je registrovano 2827 rođenje od čega u Novom Sadu 2031. Slede mesta: Temerin 71; Zmajev 34; Futog 32; Kisač 24; Rumenka 23; Gložan 19; Bački Petrovac 15; Begeč 13; Kač 9; Bački Jarak 8; Titel 7; Bačko Dobro Polje i Petrovaradin po 6; Šajkaš 4; Đurđevo i Ravno Selo 3; Beograd, Kovilj, Kruščić, Kulpin, Mošorin po 2; Ada, Apatin, Beočin, Bođani, Čelarevo, Despotovo, Gajdobra, Inđija, Irig, Kovilj, Ruma, Stara Moravica, Stara Pazova, Šabac, Zagreb po 1 rođenje. U matice su upisana i rođenja dece iz mesta Bonyhad, Budapest, Hayeshaus, Kakova, Mso-Kabol, Myzidia, New York, Ragusatz itd. Kod 483 upisa nije navedeno mesto stanovanja roditelja dece.

Počevši od 1884. godine, u matice su upisivana mesta rođenja za oba roditelja, što predstavlja izuzetan podatak za poreklo porodica. Najveći deo porodica potiče iz regiona Bačke, zatim sa prostora današnje Mađarske gde se po broju porodica izdvajaju budimpešta i Segedin, dosta manje je navedeno iz Srema i sa prostora današnje Hrvatske.

Broj rođene dece po godinama dosta varira, i kreće se od 25 do 80.

Kada su u pitanju novosadske porodice, najveći broj registrovanih rođenja ima porodica Kohn – 73, zatim slede Böhm sa 35 rođenja, Deutsch 35, Löwy 34, Fischer 31, Berger 22, Bonda (Bondy) 22, Horovitz 22, Hirsch 21, Hoffmann 20, Klein 20 i Messer 20. Ostale porodice imaju manje od 20 registrovanih rođenja.

U maticama rođenih u periodu 1851-1930. godine u Novom Sadu se pominje 482 prezimena.